

Peter Kacin,
Arnes

Arnes labs

ARNES labs

Povzetek

Arnes labs je okolje za predstavitev in preizkušanje novih perspektivnih storitev. Pripravili smo ga z namenom, da uporabnikom omogočimo testiranje preizkusnih storitev in za pridobitev povratnih informacij o zanimivosti ter uporabnosti le-teh. Storitve se bo v primeru dobrega odziva uporabnikov v prihodnosti pridružila ostalim produkcijskim storitvam.

Ključne besede: preizkusne storitve, deljenje datotek.

Abstract

ARNES labs is an environment for showcasing and testing promising new services. We set-up ARNES labs so users could test pilot services and obtain feedback on potential interesting features and benefits. If user response is good, the service will join other production services.

Keywords: Pilot services, file sharing.

1. Uvod

Na Arnesu si prizadevamo slediti smernicam, ki jih postavljajo najvidnejši ponudniki storitev skupaj s svojimi uporabniki. Našim uporabnikom poskušamo zagotavljati storitve, ki jim v čim večji meri olajšajo vsakdanja opravila na področju izobraževanja.

Že dalj časa zagotavljamo storitve elektronske pošte in prostor za osebno spletno stran. V preteklosti je bil precej aktualen klicni dostop do spleta. Tem prvim storitvam so se kasneje pridružile še brezžično izobraževalno omrežje Eduroam, osebni blog, storitev za deljenje velikih datotek – FileSender, Spletne konference VOX. Izobraževalnim organizacijam zagotavljamo še dodatne storitve, kot so gostovanje virtualnih strežnikov, do dve brezplačni .si domeni, distribucijske sezname in še veliko drugih, mogoče nekoliko manj vidnih storitev.

Pri pripravi novih storitev si želimo izpolniti želje, potrebe in pričakovanja uporabnikov ter jim tako zagotoviti storitve, ki olajšajo, izboljšajo ali sploh omogočajo izobraževalni proces. Ker je včasih težko izbrati storitve, ki so v danem trenutku najprimernejše in uporabniku prijazne, smo se odločili v postopek izbire in preizkusa storitev vključiti tudi naše uporabnike. V ta namen smo postavili okolje Arnes labs, kjer so našim uporabnikom na voljo preizkusne storitve.

2. Okolje Arnes labs

V okolju Arnes labs so na voljo storitve, ki so trenutno še v preizkusni fazi. Uporabniki lahko te storitve, ki so še v pripravi, preizkušajo in si ustvarijo mnenje o uporabnosti storitve in uporabniški izkušnji, ki jo spremlja. Tukaj bomo zelo veseli tudi povratnih informacij, saj se bomo na podlagi teh odločili, katere storitve so najbolj uporabne, smiselne in zrele za pridružitve k ostalim produkcijskim storitvam. Dobrodošli so vsi komentarji in mnenja o preizkusnih storitvah; od hroščev in napak, ki so odkrite, do predlogov za izboljšave ali celo za nove storitve.

2.1. Razlike med storitvami iz Arnes labs in produkcijskimi storitvami

Produkcijske storitve, od katerih jih je bilo nekaj naštetih v uvodu, so bile v postopku priprave oziroma pred uradnim izidom temeljito preizkušene, optimizirane in po potrebi izboljšane ter prilagojene našim uporabnikom. Poleg tega se za te storitve izdelujejo varnostne kopije, ki v primeru izpada strojne opreme ali drugih podobnih težav omogočajo rekonstrukcijo podatkov. Uporabljajo se tudi najrazličnejše rešitve, ki za uporabnika omogočajo nemoteno delovanje oziroma dosegljivost storitev v primeru izpada dela sistema. Poleg tega je pri produkcijskih storitvah zagotovljena tehnična pomoč, na katero se uporabniki lahko obrnejo prek elektronske pošte ali telefona.

Storitve v okolju Arnes labs so, kot že omenjeno, preizkusne. To pomeni, da se v delovanju še vedno lahko pojavljajo napake oziroma nepredvidena stanja. Poleg tega se zanje ne izdeluje varnostnih kopij, zato lahko pride v primeru nepredvidenih težav do izgube podatkov. Pri storitvah iz okolja Arnes labs je tudi več možnosti, da pride do nedosegljivosti, saj v splošnem niso uporabljeni mehanizmi, ki omogočajo delovanje storitev v primeru izpadov določenega dela sistema. Iz tega sledi, da je pri preizkusu storitev iz Arnes labs nujna (oziroma zelo priporočljiva) uporaba podatkov, za katere uporabniki sami hranijo varnostno kopijo. S tem se uporabniki izognejo morebitnim nevšečnostim pri izgubi podatkov ali daljši nedosegljivosti. Za preizkusne storitve tudi ni predvidena tehnična pomoč uporabnikom. Na spletni strani bodo sicer objavljena osnovna navodila za uporabo storitev, za napredno uporabo pa se pričakuje, da bodo uporabniki sami raziskali možnosti, ki jih storitev ponuja.

Pri preizkusnih storitvah lahko pride tudi do odstopanj od drugih standardov, ki jim ustrezajo Arnesove produkcijske storitve. Izpostaviti velja predvsem prijavo v storitve, ki lahko poteka drugače, kot so jo uporabniki vajeni pri produkcijskih storitvah (prijava z e-identiteto). V tem primeru bodo na spletni strani Arnes labs priložena navodila za prijavo.

2.2. Storitev deljenja datotek med uporabniki

Ker si dandanes življenje brez deljenja datotek težko predstavljamo, bo prva od storitev v okviru Arnes labs storitev za deljenje datotek med uporabniki. Če si Arnesovi uporabniki želijo izmenjati datoteke, le-to lahko storijo na več načinov, od katerih ima vsak svoje pomanjkljivosti. V okviru Arnesovih storitev si majhne datoteke lahko pošljejo prek elektronske pošte, večje pa z uporabo storitve FileSender. V obeh primerih je težava v tem, da deljenje ni mogoče neposredno iz brskalnika datotečnega sistema, pač pa je potreben posreden sistem (elektronska pošta ali ročni prenos s strežnika v primeru FileSender). Datoteke si lahko izmenjujejo tudi prek prenosnega medija za shranjevanje datotek ali katere od storitev, ki omogoča sinhronizacijo (dela) datotečnega sistema z oddaljeno napravo. Tako lahko prek primernega odjemalca datoteke izmenjujemo neposredno iz lokalnega datotečnega sistema. Ker takšne storitve na Arnesu še ne nudimo, jo želimo preizkusiti v okolju Arnes labs.

Storitev deljenja datotek temelji na programski opremi OwnCloud[1]. OwnCloud omogoča deljenje datotek prek spletnega vmesnika ali neposredno iz datotečnega sistema z uporabo primernega odjemalca. Sinhronizacija datotek

med odjemalcem in strežnikom poteka po protokolu WebDAV. S storitvijo deluje večina splošnonamenskih WebDAV-odjemalcev, najboljše sicer delujejo odjemalci, ki so bili razviti izključno za sistem OwnCloud. Seznam primernih odjemalcev skupaj z opombami bodo navedeni na spletni strani Arnes labs. Prijava v sistem je omogočena s sistemom AAI, ki ga uporabljamo tudi pri produkcijskih storitvah. Za samodejno sinhronizacijo datotek lokalnega datotečnega sistema in strežnika je treba izbrati primernega odjemalca in v spletnem vmesniku nastaviti geslo za preverjanje pristnosti. Poleg tega je treba v odjemalcu nastaviti še naslov strežnika, geslo za dostop in mape, ki se bodo samodejno sinhronizirale s strežnikom. Če želimo datoteke deliti z drugimi uporabniki, lahko prek spletnega vmesnika ustrezno nastavimo pravice za dostop do datotek ali map. Ko je drugemu uporabniku dodeljen dostop do določene mape, lahko z njim datoteke enostavno izmenjujemo s premikom v dotično mapo. Uporabnik, s katerim delimo datoteke, lahko do njih dostopa prek spletnega vmesnika ali neposredno v svojem lokalnem datotečnem sistemu, če ima nastavljenega odjemalca za samodejno sinhronizacijo.

Poleg tega lahko datoteke delimo tudi z ljudmi, ki nimajo Arnesovega računa. To lahko storimo prek spletnega vmesnika tako, da ustvarimo spletno povezavo na želeno datoteko in povezavo posredujemo želeni osebi. Spletni vmesnik storitve omogoča tudi preprost pregled nekaterih datotek, kot so slike, glasbene datoteke, video, pdf, pa tudi ustvarjanje in urejanje besedilnih datotek. Storitve omogoča tudi druge razširitve, ki jih bomo po potrebi dodali.

3. Zaključek

Z okoljem Arnes labs želimo k sodelovanju pri pripravi in preizkusu storitev povabiti naše uporabnike, saj je uspešnost in smiselnost storitev odvisna predvsem od njih. Ker nam je zadovoljnost uporabnikov z našimi storitvami ključnega pomena, bomo zelo veseli vsakršnih komentarjev, pripomb in predlogov za izboljšanje preizkusnih pa tudi produkcijskih storitev. Na ta način lahko lažje predvidevamo, katere preizkusne storitve so za uporabnike pomembnejše in uporabnikom prijaznejše ter tako sprejemamo odločitve, katere storitve pripraviti za produkcijo.

4. Viri

ownCloud. 2013. Vstopna stran. Pridobljeno 21. 3. 2012 s <http://www.owncloud.org>.